

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın aracılığınızla Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat İŞIKHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla

Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU

Manisa Milletvekili

2022 yılı Sayıştay Raporu'na göre Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) 363 milyar lira birikmiş alacağı bulunmaktadır. Bunun 38.6 milyar lirası ise belediyeler ve bağlı şirketlerin prim borçlarıdır.

12. Kalkınma Planı'na göre 2023 yılında SGK'nın prim tahsilat oranının yüzde 85 olduğunu bilmekteyiz. Buna göre 2023 yılında SGK'nın toplam prim tahsilatı yaklaşık 1.5 trilyondur. Buradan yola çıkarak, en az 260 milyarlık prim borcunun tahsil edilemediği tahmin edilmektedir.

Veriler baz alınarak yapılan hesaplamalara göre SGK'nın toplam yaklaşık 750 milyar lira alacağı bulunduğu hesaplanmaktadır. Tarafınızdan yapılan son açıklamada ise "Belediyelerin prim borçları toplam 96 milyar liraya ulaşmış durumda ve bu borcun yüzde 80'i belediye şirketlerine aittir" ifadeleri kullanılmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda belediye ve bağlı şirketlerin prim borçlarının SGK'nın toplam alacaklarının yalnızca yüzde 7,8'i olduğu görülmektedir.

Sayıştay'ın 2020, 2021 ve 2022 yılı Denetim Raporu'ndaki tespitlere bakıldığında SGK'nın alacaklarını çeşitli nedenlerle etkin bir şekilde takip edemediği belirtilmektedir.

Sayıştay raporunda, icraya intikal ettirilen kurum alacaklarının tahsilini zorlaştıran temel unsurları; icra memuru sayısının yetersizliği, haczedilen menkul ve gayrimenkullerin satış oranının düşük olması, icra satış birimlerinin dağınık bir şekilde yapılması, kurum alacaklarının düzenli olarak icraya aktarılmaması ve tebligat işlemlerinin gecikmesi, hacizli araçlara yakalama şerhi konulmasına ilişkin uygulama birliğinin bulunmaması ve idari para cezalarının tebliğ edilmemesi veya geç tebliğ edilmesi olarak belirtmiştir.

Rapora göre; 2016-2022 yılları arasında toplam 112.413.996.782,63 TL alacak için icra süreci başlatılmış olmakla birlikte icraya intikal ettirilen alacakların 43.093.821.221,89 TL'si tahsil edilebilmiş ve son 7 yıl için icra tahsilat oranı %38,23 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında 1312 olan toplam icra memuru sayısı 2022 yılı sonu itibarıyla 1284 kişiye inmiş ve takip edilen dosyaların uzun süre sonuçlandırılmaması ve dolayısıyla icra yoluyla tahsil edilen alacak miktarının düşük olmasına neden olmuştur.

2016-2022 yılları arasında toplam 758.168 adet menkul mal için haciz işlemi uygulanmışken bu yıllar arasında toplam menkul mal satışı sayısı 12.264'de kalmıştır ve 2016-2022 yılları arasında toplam 450.406 adet gayrimenkul mal için haciz işlemi uygulanmışken bu yıllar arasında toplam gayrimenkul mal satışı sayısı da 1.449 olmuştur.

Raporda; icraya intikal ettirilen dosya sayıları ve icraya intikal ettirildiği halde tebliğ yapılamayan dosya sayıları incelendiğinde, 2022 yılında icraya intikal ettirilen dosyaların %37'sinin ilgililere tebliğ edilemediği görülmüştür ve vadelerinde tahsil edilemeyen SGK alacaklarının topluca icraya aktarılmasını sağlayan otomatik icra sisteminin düzenli olarak çalıştırılmamasından kaynaklı olarak, icraya aktarılan kurum alacaklarının borçlulara tebliğ edilmesinde gecikmeler yaşandığına dikkat çekilmiştir. Ayrıca, SGK'nın ülke genelinde haciz işlemi uygulamış olduğu araç listesinde 781 bin 956 adet araç bulunduğu ve bu araçların 692 bin 356 adedinde (%88,54) haciz şerhi, 55 bin 81 adedinde (%7,04) yakalama şerhinin bulunduğu ve 34 bin 519 adedinde (%4,42) satış şerhi veya kesin satış şerhinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Sayıştay'ın 2020,2021 ve 2022 yılı SGK denetimi raporunda yer verdiği, yukarıda konu edilen tespitlere göre; SGK'nın yasal süresi içinde ödenmeyen kurum alacaklarını etkin bir şekilde takip etmediği, personel eksikliği ve diğer nedenlerle hem borçların icraya intikal ettirilmesinde hem de icraya intikal ettirilen borçların haciz ve satış işlemlerinde yetersiz kalındığı ve söz konusu durumun birikmiş kurum alacaklarının her geçen yıl giderek artmasına yol açtığı açıkça görülmektedir.

Buna göre;

- 1- 2019-2022 yıllarında SGK'nın belediyelerden alacaklarıyla ilgili Sayıştay'ın uyarılarına rağmen, borçların tahsili için neden Cumhurbaşkanı'nın açıklamaları beklenmiştir? Bu zamana kadar neden borçların tahsilatıyla ilgili herhangi bir girişimde bulunulmamıştır?
- 2- SGK'ya prim borcu bulunan kamu kurumları hangileridir ve borçları ne kadardır?
- 3- SGK'ya bir milyon ve üzeri borcu bulunan kaç mükellef vardır ve bunlar kimlerdir?
- 4- SGK'nın icraya intikal eden kurum alacaklarını tahsil edememesinin nedeni nedir?
- 5- Sayıştay'ın 2022 raporunda kurum alacaklarının tahsilini zorlaştıran temel unsurlardan biri olarak icra memuru sayısının yetersizliği gösterilmektedir. Bu sayıyı artırmaya yönelik bir çalışma var mıdır? Şu anda kurumdaki icra memuru sayısı nedir?
- 6- SGK tarafından borca karşı haczedilen menkul ve gayrimenkullerin satış oranının düşük olmasının nedeni nedir?
- 7- Borca yönelik idari para cezalarının tebliğ edilmemesi veya geç tebliğ edilmesinin nedenleri nelerdir?